

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Quæstio I. An & qualis Confeßio sit lure divino necessaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

DISPUTATIO TERTIA.

De Confessione, quæ est secunda pars materialis Sacramenti Pœnitentiæ.

QUESTIO I.

An & qualis Confessio sit iure divino necessaria?

1. Omnium & singulorum mortalium Confessionem iure divino esse præceptam contra quosdam adstrui fides declarata in Tridentino.

VERITAS Catholica tradit, confessionem omnium & singulorum peccatorum mortalium post Baptismum commissorum esse iure divino necessariam ad remissionem eorumdem peccatorum in Sacramento Pœnitentiæ. Est de fide ex *Trid. sess. 14. c. 5. & 6. 7. & 8.* Loquitur porro Concilium de peccatis etiam internis & occultis. Est autem contra Hæreticos recentiores, quorum aliqui dixerunt talē confessionem fuisse primò inventam & inventam ab Innocentio III. in Concilio Lateranensi & refertur c. *Omnis utriusque sexus.* Similiter Petrus Oxoniensis Doctor Salmanticensis, censuit confessionem peccatorum in specie tantum esse ex statuto universalis Ecclesiæ; ut patet ex propositione secunda, damnatà à Sixto IV. Insuper *Glossa in principio dist. 5. de Pœnitentiâ*, censuit quoque esse introductum à quadam universalis Ecclesiæ traditione.

2. Fundata in verbis Christi Joan. 20.

Probatur veritas Catholica cum Tridentino & Theologis communiter ex verbis Christi Joan. 20. quibus hoc Sacramentum instituit: per illa enim Sacerdotes tamquam iudices ordinavit, qui pœnitentibus ritè dispositis sententiam absolutionis & remissionis darent, aut indignis & indispositis sententiam retentionis. Sed certè iudicium exerceri & sententia proferri non potest, nisi probè cognitâ & discussâ causâ, de qua agitur: condigna etiam satisfactio, nisi cognitis peccatis, imponi non potest. Ergo ex ipsa institutione huius Sacramenti & de iure divino necessaria est explicita confessio peccatorum.

3. Ac perpetuo sensu Ecclesiæ, quem exhibent Concilia & Patrum scriptura.

Hoc ipsum ex institutione Sacramenti Pœnitentiæ semper intellexit universa Ecclesiæ, ut ait *Trid. supr. c. 5.* Idem antiquissimorum Conciliorum & Patrum testimonijs fuscè confirmat *Bellarmin. l. 3. de pœnitentiâ c. 5. usque ad 11.* ex quibus clarè convincitur, non solum confessionis usum esse antiquissimum (ut etiam fatetur *Calvinus l. 3. instit. c. 4. s. 7.*) sed etiam ipsam esse necessariam ad remissionem peccatorum. Quam necessitatem etsi fortasse non clarè doceant manare ex iure divino, id tamen satis colligitur, dum non invenitur, quinam, aut quando post Christum hanc confessionem instituerint. Nec est ullo modo credibile, quòd unquam homines, præsertim reges & princi-

Quorum sensus expenditur.

pes, tam sæculares, quàm Ecclesiastici, ad eò unanimiter permisissent sibi eam legem imponi, quam sæpè apprehendunt sibi difficillimam, nisi supposuissent à Deo constitutam. Unde patet, quàm inanis sit Hæreticorum calumnia, qui dicere non verentur necessitatem confitendi initium habuisse à Patribus in Concilio Lateranensi sub Innocentio III. congregatis; in quo tantum corrigitur perveria quorundam consuetudo, qui ad multos annos confessionem & communionem differebant, præcipitur quæ annua utriusque Sacramenti perceptio, etiam dudum antea præcepta.

Sufficiat hic adferre testimonium *Leonis Magni Ep. 91. ad Theodorum Foro Julii Episcopi*, ubi ait: *Multiplex misericordia Dei in lapsibus subvenit humanis, ut non solum per Baptismi gratiam, sed etiam per Pœnitentiæ medicinam spes vite reparetur æterna; ut qui res æternam violassent, proprio se iudicio condemnantes, ad remissionem criminum pervenirent, sic divina bonitatis præsidio ordinatis, ut indulgentia Dei nisi supplicationibus sacerdotum nequeat obtineri. Mediator enim Dei & hominum, homo Christus Jesus, hanc Ecclesiæ Præpositis tradidit potestatem, ut confitentibus actionem pœnitentiæ darent, & eisdem salubri satisfactioe purgatos, ad communionem Sacramentorum per jaguam reconciliatam admitterent.* Quòd autem S. Leo confessionem quam sacerdotibus faciendam asserit ex iure divino intelligat illam quæ secretò fieri solet, patet ex *Epist. 80. ad Episc. Campaniæ*, ubi ait: *Cum reatus conscientiarum sufficit solis Sacerdotibus indicari confessione secretâ.* Et paulò infra: *Sufficit illa confessio, quæ prius Deo offertur, tum etiam sacerdoti.*

His accedunt plura eaque præclara miracula, quibus Catholicam de confessione doctrinam Deus firmavit. Tria egregia referre S. Bonaventura in *vita S. Francisci*, partim cap. 11. partim inter miracula, quæ post mortem Sancti contigerunt. Alia adhuc referre *Bellarmin. l. 3. de Pœnit. c. 12.*

Postremò accedit multiplex utilitas confessionis. In ea enim plurimum elucet misericordia Dei, qui confessionem non extorquet more iudicium sæculi, ut confessum damnet, sed potius instar Medici, ut vulnera patefacta statim sanet, non tamè sine rubore & humiliatione pœnitentis, convenienti divinæ iustitiæ. Per eam quoq; Pastores optime agnoscunt vultum, & morbos orium, optimeque eis medentur. Immo redundat hæc utilitas in bonum etiam politicæ reipublicæ. Multa enim, quæ per iudices in extor-

fermo foro emendari nunquam potuissent, nullo negotio per Sacramentes in foro conscientiae emendantur; dum restituuntur ablata, dimituntur injuriæ, conciliantur paces, dissolvuntur contractus injusti, diffociantur male iecta fœdera, aliæque id genus plurimae privatim perficiuntur, ex quibus scandala publica remouentur, & pax ac tranquillitas reipublice redditur. Demum utilitas maxima ipsorum poenitentium provenit ex vi & efficacia hujus Sacramenti, quæ est reconciliatio cum Deo, quam interdum in viris piis, & cum deuotione hoc Sacramentum percipientibus, conscientia pax ac serenitas cum vehementi spiritus consolatione consequi solet, inquit Trid. sess. 14. c. 3. Ipsaque experientia comprobatur, quanta inde quies conscientiae generetur, quam sanctorum ibi reperiantur consilia, instructiones, & remedia contra futura. Rubor verò seu verecundia lenitur fructu confessionis ac strictissimo sigillo, ceditque partim in satisfactionem, partim in cautelam & frangunt quoddam peccatorum; nec non redimit leuis ista confusio ingentem illam confusionem, quam alioquin in die iudicii coram omnibus creatura peccator pateretur. Quin immò (ut notat Palavicinus l. 12. Historia Trid. c. 14. n. 12) vtilitatem Confessionis faciunt ipsi Hæretici, cum operam dederunt, ut per humanam legem reponerent, postquam illam per diuinæ legis contemptum abrogauerant. Sed frustra id molitur: ut enim soli Deo ad eam excogitandam adfuit sapientia, itidem eidem uni adfuit potentia, quæ efficeret, ut eam homines & communitates acciperent, & facilliter tolerarent.

Obijcitur I. Ambrosius l. 10. in Lucam super c. 22. de poenitentia Petri ait: Non inuenio quid dixerit, inuenio quod fleuerit, lacrymas ejus lego, satisfactionem non lego: sed quod defendi non potest, absque poenitentia: lavant lacryma delictum, quod voce pudor est confiteri. Resp. Ambrosium loqui de confessione oris etiam coram Deo: quia Petrus nihil dixisse legitur, sed tantum fleuisse, qui est efficacissimus modus impetrandi, quando agitur cum Deo. Deinde (ut rectè Lenigius l. de Satisfactione contra Aretium c. 28.) nil dixit Petrus, quasi volens causam suam dicere, & iustificare se coram Deo, dando satisfactionem sui operis. Qui uterque sensus, præsertim posterior, satis colligitur ex contextu, & ex romo 5. serm. 48. ubi planè similia habet Ambrosius, & inter alia ait: Rectè planè Petrus tacuit, & fleuit, quia quod desiteri solet, non solet excusari &c. Lacrymæ causam non dicunt, & misericordiam consequuntur &c. Non autem docet Ambrosius sufficere lacrymas absque proposito faciendæ confessionis (quæ, dum Petrus flendo est iustificatus, necdum erat instituta) cuius necessitatem tradit l. 2. de Poenitentia c. 6. dicens: Si vis iustificari, fateri delictum tuum: soluit enim criminum nexus verecunda confessio peccatorum.

Obijcitur II. Neclarius Patriarcha Constantinopolitani propter scandalum ex nobilibus matronæ peccato ortum abrogavit confessionem; ut refert Socrates lib. 5. Hist. c. 19. & Sozomenus l. 7. Hist. c. 16. Nicephorus l. 12. c. 28.

Baronius ad annum 56. censet Historiam esse confictam à Socrate & Sozomeno (quos Novatianis nimium fuisse constat) & ab his Nicephorum multò recentiore esse deceptum. Et quod ad Sozomenum attinet, testis est Gregorius l. 6. Ep. 195. quòd Sozomeni Historiam Sedes Apostolica recipere recusat, quoniam multa mentitur. Difficultè tamen credi potest, Socratem confinxisse rem, quam narrat tanquam maximè publicam, suoque tempore factam, & à se ore ipsius Eudemonis, qui id Neclario fuaserat, acceptam.

Addit idem Baronius sup. Neclarium rerum Ecclesiasticarum imperitum, utpote recentè baptizatū ante ordinationem Episcopalem, hac in re (si verè contigerit) errasse, seductum à Novatianis, quorum consuetudine utebatur. Verum nec hoc subsistere videtur: cum factum Neclarii secutæ sint Orientales Ecclesiæ, defendaturque à Chrysostomo, nec legatur à Pontificibus reprehensum.

Neque factum istud concernebat usum confessionis sacramentalis; utpote qui deinceps apud Orientales mansit, ut ex Chrysostomo & aliis allegandis n. 11. patebit. Atque inde etiam confirmatur, quòd Neclarius solùm intenderit obviare scandalo; hoc autem non ex confessione secreta, sed ipsius feminæ (de qua infra) publica confessione ortum erat. Quà occasione sustulit officium Presbyteri Poenitentiarum; qui solus audiebat confessiones publicè lapsorum, non autem omnium ceterorum, qui etiam aliis Presbyteris (uti semper antea) confitebantur, quibusque unus poenitentiarum in populo numero, qualis in Ecclesia Constantinopolitana, non sufficisset. Neque etiam id referunt præfati Historici. Quin immò Sozomenus supra patenter adstruit, confessionem esse necessariam; & tamen non reprehendit hoc titulo factum Neclarii: sed ob hoc, quòd deinceps alter alterius peccata arguere non valeret; prout antea fieri poterat: quod patet ad confessionem publicam esse referendum.

Factum proinde Neclarii est tale. Cum post ortam hæresim Novatii negantis reconciliationem lapsis, Episcopi ad Canonè confessionis fecissent hanc appendicem, ut publicè lapsi confiteri deberent sacramentaliter Poenitentiarum in quavis Ecclesia designando, à quo absoluti publicam poenitentiam agerent, etiam propalatis (ubi id res postulare seu suaderet) per ipsum poenitentem ad humiliationem & vindictam coram plebe, suis publicis delictis: contigit mulierem nobilem, quæ ad agendam poenitentiam in confessione secreta à Poenitentiarum imposta in Ecclesia diutius morabatur, incidisse in peccatum cum Diacono Ecclesiæ: eamque, cum publicè quædam peccata coram plebe

Obijcitur factum Neclarii, quos responsio disjunctur.

8. Factum Neclarii non tangebat usum confessionis private & sacramentalis.

9. Genuina ejus explicatio.

plebe non sacramentaliter confiteretur, longius progressam; etiam hoc peccatum secretum expressisse. Quod quia grave scandalum & contra sacerdotes tumultum generabat, statuit *Nestarius*, ut deinceps id non fieret, sed appendice præfati Canonis & officio Pœnitentiarii sublato, quisque, ut prius, confiteri posset etiam aliis Presbyteris, & peractâ pœnitentiâ ab iis pro arbitrio & culpæ exigentiâ impositâ, accedere ad Communionem. Ex quo nil factum apparet contra confessionem sacramentalem. Vide hac de re alios, præsertim *Bellarminum* l. 3. de Pœnit. c. 14. ubi etiam mendacia *Calvini* de eadem re aperit.

Unde *Chrysoströmus Nestarii* successor hanc confessionem publicam à suo prædecessore abrogatam ad eum fuit infectatus; ut quàmvis hanc solam oppugnet, appareat tamen simpliciter oppugnare confessionem sacramentalem. Promissive allegari solet à *Calvino* & aliis ex *homil. 2. in psalm. 50. Peccata tua dicito, ut deleas illa. Si confunderis alicui dicere, quia peccasti, dicito ea quotidie in anima tua. Non dico, ut confitearis confervo tuo, ut exprobet: dicito Deo, qui curat ea. Verbum loquitur de Confessione publica, seu tali, quæ sit coniuncta periculo, ut exprobet confervus. Unde *homil. 5. de incomprehensibili Dei Natura* contra *Anomeos*, inquit: *Non te in theatrum confervorum tuorum dico, non hominibus peccata tua detegere cogo. Similia habet homil. 4. de Lazaro, homil. 8. de pœnitentiâ & alibi.* Porrò pœnitentiâ ista publica, non ad absolutionem sacramentalem, sed ad confusionem & erubescen-
tiam publicam (quæ serviebat ad luendam partem pœnæ pro peccatis debitæ) ordinabatur: ad quem finem sive ad satisfaciendum pro pœnis, non est necesse confiteri hominibus, sed lacrymari & confiteri coram Deo. Confessionis nihilominus sacramentalis necessitatem docet *Homil. 3. in Joannem*, dicens: *In peccatis, qua commisimus, confitendis, neminem vereamur; Deum dumtaxat, ut decet, formidemus.* Et *lib. 2. de Sacerdotio: Multa* (inquit) *quidem arte opus est, ut qui laborant Christiani, ulterò sibi persuadeant, Sacerdotum curationi submittere sese oportere.* Et *homil. 10. super Matth.* inquit: *Tempus liquidem confessionis incumbit iis quidem qui Baptisma consecuti sunt. Aliis quidem, ut post patentia criminum vulnera, pœnitentiâ interveniente curentur, & ad sacra mysteria redire mereantur (à quibus nimirum per Episcopum arcebantur, donec debitâ confessione & satisfactione seu pœnitentiâ publicâ præviâ sinerentur ad sacra mysteria seu Eucharistiam redire) Aliis verò, ut eam, quàm post lavacrum caeleste conceperunt, maculam diluentes; ad dominicam mensam, mundâ jam conscientiâ securâq; veniant; qui scilicet publica crimina non habebant, ob quæ à Communionem arcerentur, quibus proinde suffiebat emundatio conscientie per confessionem & absolutionem sacramentalem. Hunc**

Chrysoströmus successor *Nestarii* confessionis necessitatem docet.

locum sic allegavit *Waldensis* To. 2. c. 126. scribens contra *Wiceliffas*; qui floruit circa tempora *Martini V.* Et in variis editionibus posterioribus locus iste ceperit corrumpi, ut notat *Hessellus in Explicat. Sacramentorum* c. 27. Videri etiam potest *Emulgium Græcorum* in ordine *Missæ S. Chrysoströmii*, ubi circa initium præscribitur sacerdoti celebraturo ante omnia confessio.

Post tempora proinde *Nestarii* manifeste in Ecclesia Græca usum confessionis private non solum liquet ex *Chrysostrómo*, sed etiam ex *Concilio Quinsexto* seu *Trulliano* can. 102. & ex apertissimo testimonio *Nicephori Calliphylicis* (qui floruit juxta quosdam sæculo 7. juxta alios circa annum 830.) *Epist. ad Theodosium Monachum* Tom. 7. *Biblioth. Patrum Edit. Colon.* Et *Nicola Cabasila in Explicat. Liturgia* c. 29. ac *Hieremia Patriarchæ Constantinopolitani*, qui in *Censura confessionis Augustinæ* reprehendit *Lutheranos*; quod dicerent non esse necessarium omnia peccata per singulas species in confessione enumerari; ut refert *Bellarmin. l. 3. de Pœnit. c. 5.* Quare nec Græci in *Florentino* (in quo sunt Ecclesiæ uniti) fuerunt de hac re à Latinis notati. Sed & novissimè *Jacobus Goar* in *Natis super Ordinem Missæ S. Chrysoströmii* n. 2. id ipsum confirmat, allegans renovatos de hoc Canones in *Aëlis Synodalibus Germani Americani Episcopi*. Quàmvis alioquin Græci multas laudabiles consuetudines aut necessarias omiserint, ex quo per Schisma ab Ecclesia recesserunt. Vide *Scotum d. 17. q. 1. n. 10.*

Quod verò c. *Quidam* Deo 90. de *Pœnit. d. 1. ex Pœnitentiâ Theodori Archiepiscopi Cantuariensis* dicitur: *Quidam Deo solummodo confiteri debere peccata dicunt, ut Græci. Quidam vero Sacerdotibus constituenda esse percrepent, ut tota sancta Ecclesia. Quod utrumque non sine magno fructu intra sanctam Ecclesiam sit.* Hoc (inquam) corruptè citatur: cum illud, ut Græci, non habeatur in *Concilio Chalcedonensi* 33. unde *Theodorus capitulum istud acceptilse videtur.* Sed & in ipso *Capitulari Theodori*, unde canonicè ille desumptus est (inquit *Bellarminus supra*) non habentur hæc duæ voces: quæ proinde ex nota marginali cuiusdam imperij in textum irrepsisse videntur. Quàmvis alioquin error quorundam fortè Græcorum non posset obesse dogmati Catholico, etiam ipsius Ecclesiæ Græcæ. Notat insuper *Hessellus supra* in originali *Opusculo Theodori* non haberi voculam *seu*. Adde hunc ipsum *Theodorum* esse Græcum, *Tarsensem* scilicet, missum in Angliam à *Vitaliano* Papa & ipsumque confessionem Sacerdoti faciendam tanquam Ecclesiæ doctrinam adstruere.